

آشنایی با هنرهای سنتی ایران ۷

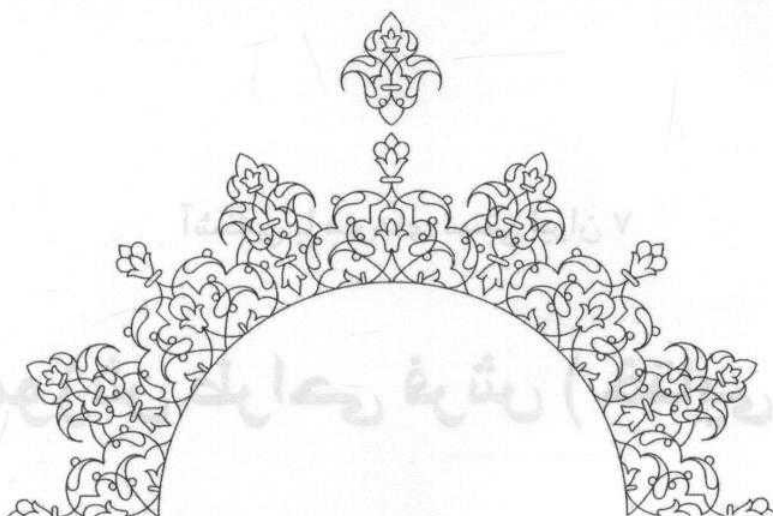
آموزش طراحی فرش (ختایی ۲)

محمد رضا هنرور - مریم غلامی

www.ketab.ir

mod.lamv@etctdg - mod.lamv@etctdg

سرشناسه : هنرور، محمدرضا، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور : آموزش طراحی فرش (ختایی ۲) // محمدرضا هنرور، مریم غلامی .؛ مقدمه صلاح‌الدین شیرزاد
؛ مترجم انگلیس فریبرز فریدافشار ؛ ترجمه عربی به فارسی مقرب سیاح‌عبدالرضا قریشی‌زاده .
مشخصات نشر : تهران: دایره سبز، ۱۳۹۴ .
مشخصات ظاهری : ۲۲۲ ص. (تمام طرح)
فروست : آشنایی با هنرهای سنتی ایران: ۷ .
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۲۶-۴۶-۷
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : فارسی - انگلیسی.
یادداشت : پشت جلد به انگلیسی : ۲). Demonstration of carpet design (khataei)
یادداشت : کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
موضوع : تذهیب -- ایران
موضوع : نقش‌های تزئینی -- ایران
موضوع : هنرهای تزئینی -- ایران
شناسه افزوده : غلامی، مریم
شناسه افزوده : شیرزاد، صلاح‌الدین، مقدمه‌نویس
شناسه افزوده : فریدافشار، فریبرز، Fariborz, FaridAfshar, ۱۳۶۲، مترجم
شناسه افزوده : قریشی‌زاده، سیدعبدالرضا، ۱۳۴۰ -، مترجم
رده بندی کنگره : ۹ ۱۳۹۴ NK1۴۷۴/آ۱
رده بندی دیویی : ۷۴۵/۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۵۵۹۵۳

انتشارات
دایره سبز

عنوان: آموزش طراحی فرش (ختایی ۲)
اسم و اجراء: محمدرضا هنرور، مریم غلامی
صاحبه آراپی: فرید هنرور، محسن برآبادی
مقدمه: دکتر صلاح‌الدین شیرزاد
ترجمه انگلیسی: فریرز فریدافشار
ترجمه عربی به فارسی: سید عبدالرضا قریشی‌زاده
ویراستار: زنده‌آوده واعظ‌نیا
لیتوگرافی: فرآیند گویا
چاپ: بیانه
صفحه‌های: مینو
نوبت چاپ: اول، ۱۱۶
نظارت فنی: ترانه
ناشر: انتشارات دایره سبز
شمارگان: ۲۰۰
قیمت: ۲۰۰/۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۷۲۶-۴۶-۷

تهران: خیابان شریعتی، ایستگاه عوارضی، پلاک ۴۳۹، طبقه دوم، واحد ۶، کدپستی: ۱۶۱۳۹
تلفکس: ۷۷۵۱۲۸۳۵-۳۶
gcircle@ymail.com - greenc.pub@gmail.com

استفاده از متن و تصاویر کتاب بدون اجازه کتبی از ناشر ممنوع است و پیگرد قانونی دارد.

All right reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, Electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher and copyright holders.

فهرست مطالب

۷	پیش گفتار
۱۵	فصل اول کرم‌ها، برگ‌ها، کاسبرگ‌ها
۵۲	فصل دوم فرم‌های مختلف گل‌های خنثی
۹۳	فصل سوم گل‌های تک‌رنگ (شاه عباسی)
۱۳۷	فصل چهارم گل‌های تک‌رنگ (گل‌های گرد)
۱۵۹	فصل پنجم گل‌های تک‌رنگ (گل‌های چرخشی)
۱۷۷	فصل ششم گل‌های تک‌رنگ (گل‌های پروانه‌ای و پنبه‌ای)
۱۹۱	فصل هفتم گونه‌هایی از گل‌های تک‌رنگ

هو الجمیل

حفظ هویت ملی، اصالت‌های هنری و آثار گرانسنگ ایران زمین به عنوان امانتی با ارزش و وظیفه ملی هر ایرانی است، بار این رسالت خطیر بر دوش جامعه فرهنگی کشور و از آن جمله ناشران، سنگین‌تر از دیگران است.

در این راستا انتشارات میردشتی با پشتوانه چندین ساله در عرصه نشر کتابهای نفیس ایرانشناسی، هنری و ادبیات کلاسیک ایران به زبانهای خارجی با همکاری جمعی از هنرمندان ارجمند، انتشار مجموعه کتابهای آموزش هنرها و سنت‌های ایران، با هدف ترویج، گسترش و انتقال بخشی از میراث ارزشمند هنری کشورمان به نسل حاضر را در برنامه کاری خود قرار داده است.

کتاب حاضر بعنوان هفتمین اثر از مجموعه کتابهای آموزش تذهیب، مینیاتور، نقش مایه‌های ایرانی و... تقدیم علاقمندان و هنرآموزان عزیز می‌گردد.

مدیریت انتشارات با کمال خرسندی در جهت رفاه محتوا و کیفیت تجربه جدید خود، از رهنمودها و دیدگاههای صاحب نظران و هنرمندان گرانمایه استقبال و کنش را از خداوند توانا توفیق تداوم و استمرار این حرکت فرهنگی را در جهت پاسداشت میراث ماندگار هنری این سرزمین مسئلت دارد.

بسمه و کرمه

نقش و نگار اسلامی

نقش و نگار (تزئینات) یکی از رایج ترین هنرهایی است که در میان همه مردم جهان متداول شده است. نقش و نگار گونه‌ای از انواع کارهای تزئینی است، مبتنی بر پایه ای از اصول ، قواعد و چارچوبی خاص که ترکیب اجزاء آن با رعایت اصولی شکل می گیرد.

با چنین پشتوانه‌ای است که کارهای مشابهی از این دست در مناطق مختلف جهان اسلام گسترش یافت و جالب این است که همه اسامی این تزئینات از جمله نقش ، تذهیب ، زخرفه و ... با ریشه ای عربی در بین سه ملیت بزرگ فارس ، عرب و ترک به فراوانی کاربرد دارد.

البته این نوع نامگذاری نقوش و تزئینات به نوع کاربرد آن بستگی دارد، بعنوان مثال نقش و نگارهایی که بر صفحات کتاب ، تابلوهای خوشنویسی نقش می بندد تذهیب نامیده می شود که علت این نامگذاری کاربرد فراوان طلادر آن است . و نقوشی که بر دیوارها و کاشی ها نقش می‌بندد نامهای دیگری دارد. چارچوب و قواعد این نقش‌ها در اثر تحرین و ممارست در مسیر تکامل هنری انسان از دیر باز تاکنون شکل گرفته و سامان یافته است. نقوش اسلامی به دو نوع اصلی تقسیم می شود که عبارتند از :

نقوش هندسی و نقوش گیاهی

در برخی از طرحها نیز عناصر حیوانی با نقش‌های گیاهی در آمیخته‌اند به گونه‌ای که نمی‌توان آن را نوعی دیگر انگاشت . برخی نقوش اسلیم ، را بعنوان یکی از نقوش اصلی محسوب می کنند که این خطایی بیش نیست . و در نظر آنان نقوش جانوری پس از نقوش هندسی و گیاهی نوع سوم به شمار می‌رود. این نقش و نگارها با جلوه جدیدش به سبب گسترش وسیع و فوق العاده آن در سرزمین‌های اسلامی ، تزئینات (نقش و نگار) اسلامی نامیده شده است.

بارزترین عرصه گسترش و کاربرد این نقوش عبارتند از : ساختمان‌ها ، بناها و اشیاء ساخته شده از موادی چون شیشه ، سرامیک ، مواد معدنی (فلز)، چوب، منسوجات، دست‌نقش‌ها و صفحات کتاب‌ها . از دیدگاه من، زیبایی شناسی فطری انسان و عامل اقتصادی در عامل اصلی و اساسی در گسترش تزئینات اسلامی به شمار می روند. زیرا از طرفی این تزئینات آمیزه ای از عناصر (و تزیینات) گیاهی و جانوری است که خود بازتاب جلوه‌های جذاب و زیبای طبیعت است و آنچه که جذابیت آنرا دوچندان می کند کاربرد بجا و متناسب رنگ‌ها و طلا در آن است، و درعامل دوم با توجه به اینکه از پیش از سده نوزدهم تا سده بیستمی تزئین تولیدات در انواع مختلف آن بعنوان تنها عامل تبلیغات بازرگانی به شمار می‌رفته و تاکنون نیز بجای مانده است، و امروزه در انواع تبلیغات دیداری ، شنیداری مستقیم و غیر مستقیم ، جعبه سازی ، بسته بندی و ... و هر آنچه که در زمینه تبلیغات امروزی بکار می‌رود. این نقش‌ها همچنان متداول و تاثیرگذار است.